

РЕШЕНИЯ, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ОБВЪРЗВАЩА ИНФОРМАЦИЯ, ИЗДАВАНИ ПО РЕДА НА МИТНИЧЕСКИЯ КОДЕКС НА СЪЮЗА

Атанас Симеонов¹

Резюме: Научното изследване обхваща въпросите, свързани с реда за издаване на решения, отнасящи се до обвързваща информация от митническите органи на държавите членки в Европейския съюз. Към настоящия момент липсва задълбочена разработка по тези въпроси. Нормативната уредба е нова, а практиката на административните органи, компетентни да издават актове по прилагане на митническото законодателство, разкрива несигурност и все още недоброто ѝ познаване,

което несъмнено води и до противоречия в съдебното разрешаване на възникнали правни спорове. Студията е част от по-масабно проучване, свързано с административното обслужване от митническата администрация на държавите членки в ЕС, и си поставя за цел да внесе яснота и да анализира проблемните въпроси.

Ключови думи: обвързваща информация, митнически органи, митническо законодателство, актове по прилагане на митническото законодателство

Правната уредба на тази материя се съдържа в чл. 33 и сл. от Митническият кодекс на Съюза (МКС)² и чл. 19 и сл. Делегиран регламент 2446/2015 г.³ и чл. 16 и сл. Регламент за изпълнение 2447/2015 г.⁴ Българският ЗМ⁵ не съдържа уредба относно обвързващата информация (ОИ). В МКС няма легално определение на понятието ОИ. От разпоредбата на чл. 33, параграф 2 МКС може да се направи извод, че ОИ се издава с решение на митнически орган въз основа на подадено заявление и се отнася до обвързваща тарифна информа-

¹ Доктор по право, доцент в Юридическия факултет на Софийския университет, ел. поща: atsimeonov@abv.bg.

² Митнически кодекс на Съюза, приет с Регламент (ЕС) № 952/2013 за създаване на Митнически кодекс на Съюза.

³ Делегиран регламент на Комисията (ЕС) 2015/2446 от 28 юли 2015 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на подробни правила за някои от разпоредбите на Митническият кодекс на Съюза – Официален вестник на Европейския съюз, L 343/25.12.2015 г. (Делегиран регламент 2015/2446).

⁴ Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/2447 на Комисията от 24 ноември 2015 г. за определяне на подробни правила за прилагането на някои разпоредби на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Митнически кодекс на Съюза – Официален вестник на Европейския съюз, L 343/25.12.2015 г. (Регламент за изпълнение 2015/2447).

⁵ Закон за митниците (ЗМ), Обн., ДВ, бр. 15 от 6 февруари 1998 г., последно изм., ДВ, бр. 62 от 5 август 2022 г.

ция или до обвързваща информация за произхода на стоките. Поради тази причина индивидуалните административни актове, с които се предоставя такава информация, са означени в чл. 33, параграф 1 МКС като решения за издаване на обвързваща тарифна информация (ОТИ), наричани „решения ОТИ“, и решения за издаване на обвързваща информация за произход (ОИП), наричани „решения ОИП“. Актовете, с които е предоставена поисканата ОИ, са обвързващи само относно тарифна информация или информация за произхода, предоставена с двата вида решения, за митническите органи на държавите членки на ЕС спрямо титуляря на решението и само за стоките, за които митническите формалности са извършени след датата, от която решението поражда действие. За титуляря на някое от двата вида решения то се счита за задължително спрямо митническите органи на държава членка от момента на уведомяването му за неговото издаване.

Изводът, който се налага, е, че ОИ не представляват всякакъв тип данни, предоставени по реда на МКС и актовете по прилагането му, а само такива, които съдържат тарифна информация или информация за произхода на стоките, изготвена и получена при спазване на реда, предвиден в МКС.

Съгласно разпоредбата на чл. 33 МКС всяко лице, което има правен интерес, може да поиска от митническите органи издаване на благоприятстващо решение относно ОИП или ОТИ. Всеки друг вид обвързваща информация, за която митническите органи издават решение въз основа на подадено заявление, като например начина на определяне на митническата стойност на стоките, както и други елементи, въз основа на които се налагат вносни или износни мита и които имат значение за търговията със стоки, не попадат в обхвата на информацията, предоставяна като ОИП или ОТИ.

Следователно информацията, която митническите органи дават по реда на МКС и актовете по прилагането му, въз основа на подадено заявление, може да бъде разделена на две основни групи – специализирана обвързваща информация и обща обвързваща информация. В рамките на специализираната обвързваща информация попадат ОТИ и ОИП, което е наложило и създаване на уредба за самостоятелен, специален режим по издаване на тази група благоприятстващи решения. Под „обща обвързваща информация“ може да бъде подведена всякакъв тип обща информация, която не попада в рамките на ОТИ и ОИП. Към нея се отнасят например още въпросите относно таксите, събирани от митническите органи за различни видове услуги, указване на реда, който се спазва при представяне и деклариране на стоките, указване на маршрути за извършване на превоз на стоки, ако такива има изготвени, складиране на стоки и т.н. За разлика от специализираната обвързваща информация, при общата се спазва установеният в МКС общ ред за предоставянето ѝ въз основа на подадено заявление (вж. чл. 22 и сл. МКС). Тя може да бъде поискана от заинтересованите лица писмено с подадено заявление. Заявяването и получаването на обща обвързваща информация е по общия ред, предвиден в чл. 22 и сл. МКС, и не се отличава от реда за издаване на благоприятно решение от митнически орган на държава членка въз основа на подадено заявление от заинтересованото лице.

Въпросът, който възниква на практика, е кои са компетентните органи, които могат да предоставят такъв тип информация. Съгласно чл. 19 Регламент 2446/2015 г. заявлението за обвързваща информация се подава в писмен вид до компетентните митнически органи на държава членка, където ще се използва информацията, или до компетентните митнически органи на държава членка, където е установен заявителят. Компетентен е митническият орган по местоизползване на информацията или митническият орган на държава членка в ЕС по установяване на заявителя. Първият критерий за определяне на компетентния орган е по-ясен и не поражда съмнение за административния орган, който е длъжен да се произнесе. Това е митническата администрация на държава членка, където ще бъдат из-

вършени митническите формалности и в която стоката ще бъде поставена под митнически режим, който изисква използването на получената обвързваща информация. Вторият критерий обаче буди неяснота, доколкото не е изрично посочено, че когато компетентната митническа администрация се определя по този ред, трябва да се прави разлика между митническа територия на ЕС и територия на държава членка в ЕС. Между двете понятия не съществува идентичност, защото територията на ЕС, като съвкупност от териториите на държавите членки, може да съвпада с митническата територия на ЕС или да е по-малка, или по-голяма от нея. В разпоредбата в чл. 5, параграф 1 точка 31) МКС е дадена легална дефиниция за „лице“, установено на митническата територия на ЕС, а в чл. 19 Делегиран регламент 2446/2015 г. употребеното понятие е лице, установено на територията на държава членка. Между двете понятия не съществува идентичност, като посоченото в чл. 5, параграф 1, точка 31) МКС е по-голямо по обхват. Лице, установено на митническата територия на ЕС за физическо лице, е такова, чието обичайно местопребиваване е на митническата територия на Съюза, а за юридическо лице или сдружение на лица е необходимо седалището, централното му управление или постоянно установената стопанска дейност⁶ да се намира на митническата територия на Съюза. Това означава, че лица, които са установени на митническата територия на Съюза, могат да бъдат поставени в невъзможност да получат ОИ, ако не са установени на територия на държава членка, защото чл. 19, параграф 1 Делегиран регламент 2446/2015 г. и чл. 16, параграф 1 Регламент за изпълнение 2447/2015 г. изискват установяване на територията на държава членка. Поради тази причина чл. 19, параграф 1 Делегиран регламент 2446/2015 г. и чл. 16, параграф 1 Регламент за изпълнение 2447/2015 г. трябва да бъдат изменени, като се приведат в съответствие с определителната норма в МКС. Това е така, защото само митническа администрация на държава членка има правомощия да предоставя обвързваща информация по реда на МКС и актовете по прилагането му, а обичайното местопребиваване или постоянното установяване на стопанската дейност на дадено лице може да са разположени извън митническата територия на държава членка, но в рамките на тази на ЕС. Митническата територия на ЕС включва, но и надхвърля като обхват сбора от митническите територии на отделните държави членки⁷. Това разминаване ще доведе до невъзможност да бъде подадено заявление за издаване на ОИ от лица, които са обхванати от понятието лице, установено на митническата територия на ЕС. Разминаването между съдържанието на двете понятия създава пречка да се определи коя е компетентната митническа администрация да издаде решението за ОИ на лице, което е установено на митническата територия на ЕС, която не съвпада или не е част от митническата територия на държава членка. В чл. 22, параграф 1, трета алинея МКС е регулиран въпросът относно компетентната митническа администрация. Член 19, параграф 1 Делегиран регламент 2446/2015 г., предвижда дерогация на посочената разпоредба от МКС, което означава, че възможността за определяне на компетентната митническа администрация за подаване на заявление за издаване на ОИ е ограничена до предвидените в посочената правна норма хипотези. Посочените критерии са от значение за определяне както на компетентната митническа администрация, така и на кръга от субектите, които могат да искат получаването на информация за реда за прилагане на митническото законодателство. Критериите за установяване на компетентната митническа администрация на държава членка на ЕС са

⁶ Съгласно чл. 5, параграф 1, точка 32) МКС „постоянно установена стопанска дейност“ означава определено място на стопанска дейност, на което постоянно са налице необходимите човешки и технически ресурси, и посредством което определено лице извършва изцяло или частично свързаните с митниците операции.

⁷ Вж. чл. 4 МКС.

индивидуализирани само с оглед на получаването на специализирана обвързваща информация, те не могат да намерят приложение при търсене на отговор на всеки друг въпрос, относим към приложението на митническото законодателство на ЕС, предвиждащ възможността да се получи обща обвързваща информация по реда на чл. 35 МКС. При подаване на заявление за получаване на обща обвързваща информация компетентната митническа администрация ще бъде индивидуализирана по реда на чл. 19, параграф 1 Делегиран регламент 2446/2015 г.

Изричното оформяне на критериите за получаване на ОИ не е случаен. В рамките на ЕС императивно са определени органите, които могат да предоставят ОТИ и ОИП, защото получените по този ред данни оказват пряко влияние върху определянето на размера на митническото задължение. Допускането на неточност или пропуск в много случаи може да доведе до извършването например на неправилно тарифно класиране на дадена стока, продукт или материал, което да има за своя последица прилагане по различен начин на действащото митническо законодателство на митническата територията на ЕС от отделните държави членки⁸. Подобен подход е недопустим поради това, че поставя в несигурност и неравнопоставено положение лицата, вносители на съответните продукти.

Вносителите, които не попадат в обхвата на критерия „установени на територията на държава членка“, ще са обхванати от изискването да заявят издаване на решение за ОТИ или ОИП пред митническата администрация на държавата членка, в която ще бъде използвана тази информация, което може да се разбира като държавата членка, пред чиято митническа администрация стоката ще бъде декларирана. Възниква естественият въпрос, ако вносител, който не е установен на територията на ЕС, иска внасяната от него стока да бъде разпространявана на територията на повече от една държава членка или на цялата митническа територия на ЕС, трябва ли да подаде заявление до митническата администрация на

⁸ В този смисъл вж. 2013/190/ЕС: Решение за изпълнение на Комисията от 22.04.2013 г. относно валидността на определена обвързваща тарифна информация (нотифицирано под номер С(2013) 2297), ОВ L 112, 24/04/2013, 0030–0031. В решението е посочено, че с цел да се осигури еднакво прилагане на Комбинираната номенклатура Комисията приема Регламент (ЕО) № 160/2007 от 15 февруари 2007 г. относно класирането на определени стоки в КН, с който даден продукт, състоящ се от прозрачна тъмнокафява течност с аромат, наподобяващ билков мирис и горчив билков вкус, с действително алкохолно съдържание по обем 43 % и състоящ се от смес на 32 вида медицински билкови екстракти с екстракт от карамел, вода и алкохол, се класира в код по КН 22089069. Това класиране е прието по следните причини: „Класирането се определя от разпоредбите на общи правила 1 и 6 за тълкуване на Комбинираната номенклатура, допълнителна забележка 1, б. б) към глава 30, както и от текстовете на кодове по КН 2208, 220890 и 22089069. Продуктът не може да се разглежда като лекарство от глава 30. Нито етикетът, нито придружаващото упътване, нито опаковката съдържат информация за вида и концентрацията на активното(ите) вещество(ва). Упоменават се само количеството и видът на използваните растения или части от растения. Следователно условията по допълнителна забележка 1, б. б) към глава 30 не са изпълнени. Продуктът е спиртна напитка от позиция 2208, имащ характеристиките на хранителна добавка, предназначена да поддържа общото здравословно състояние, и е на основата на растителни екстракти (вж. обяснителната бележка към Хармонизираната система към позиция 2208, пар. 3, т. 16)“. След публикуването на горепосочения регламент на 20 февруари 2007 г. цялата ОТИ, издадена преди това от държавите членки, съгласно която продуктите се класираха като медикаменти от позиция 3004, престана да бъде валидна. Впоследствие държавите членки издадоха ОТИ за тези продукти от позиция 2208. Австрия обаче е издала ОТИ, посочена в приложението, която класира идентичен продукт под код по КН 30049000. В този случай Австрия не е взела предвид факта, че регламентът за класирането представлява прилагане на общо правило за конкретен случай и следователно съдържа насоки относно тълкуването на правилото, което може да се използва от органа, отговорен за класирането на идентичен или сходен продукт. За гарантиране на равнопоставеността между операторите и еднаквото прилагане на КН посочената ОТИ, издадена от австрийските митнически власти, следва да престане да бъде валидна. Митническата администрация, която е издала информацията, следва да я отмени във възможно най-кратък срок и да уведоми за това Комисията.

всяка от държавите членки. Ако отговорът е положителен, означава, че такъв вносител е поставен в неравнопоставено положение в сравнение с лица, установени на територията на ЕС, защото те могат да поискат издаване на специализирана обвързваща администрация от митническите власти на държавата членка, в която са установени, и могат да използват издаденото решение пред всяка от митническите администрации на друга държава членка, ако желаят стоката да бъде разпространявана там. Подобен подход е недопустим. В разпоредбата на чл. 19, параграф 1 Делегиран регламент 2446/2015 г. тези хипотези изобщо не са осмислени и анализирани. Този недостатък трябва да бъде преодолян, като се замени неопределеното понятие за „лице, установено в държава членка“ с легално определеното в чл. 5, параграф 1, точка 31) МКС понятие за „лице, установено на митническата територия на Съюза“. Втората промяна в посочената разпоредба трябва да е насочена към преодоляване на неравнопоставеното положение, в което се намират лицата, попадащи в хипотезата, установени на територията на държава членка, и тези, които поради липсата на такова установяване имат задължение за подаване на заявление за получаване на специализирана обвързваща информация пред митническите власти на всяка от държавите членки, където ще я използват. По този начин се създава административна пречка, която противоречи на един от основните принципи, върху които е изграден ЕС, за свободното движение на стоки. Съгласно чл. 19 ЗМ на територията на Република България предоставянето на специализирана обвързваща информация, обхващаща ОТИ и ОИП, може да бъде заявено от заинтересованото лице единствено пред директора на Агенция „Митници“ или оправомощено от него длъжностно лице. Предоставянето на обща обвързваща информация относно прилагането на митническото законодателство се извършва от директора на съответната териториална дирекция.

Режимът за подаване на заявление и получаване на решение за обща или специализирана обвързваща информация е диференциран. При подаване на заявление за обща обвързваща информация компетентен ще е митническият орган на мястото, където се намира или е достъпна основната счетоводна отчетност на заявителя за митнически цели и където се извършват поне част от дейностите, включени в обхвата на решението, което означава, че мястото на установяване в държава членка е правно ирелевантен критерий за подаване на заявление от заинтересованото лице. Обратното, при подаване на заявление за ОТИ или ОИП установяването на територия на държава членка или местоизползването на получената информация ще са водещите критерии. Недостатък е, че в МКС и актовете по прилагането му няма определителна правна норма, от която да бъде извлечено съдържанието на понятието лице, установено на територията на държава членка, което по мое мнение ще наложи прилагане на националното законодателство на държавите членки за изясняването му. Друг е въпросът, че дори това да е възможно, възниква дискусия за това дали ще е допустимо прилагане на установеното съдържание за целите на МКС.

Интерес от подаване на заявление за получаване на обща или специализирана обвързваща информация на практика може да има всяко физическо, юридическо лице или сдружение на лица, на което е призната правоспособност да извършва правни действия, но което няма статут на юридическо лице, ако има необходимост от такава. Интерес може да възникне и за лица, които не са установени на територия на държава членка в ЕС, но съгласно разпоредбата на чл. 19, параграф 1 Делегиран регламент 2446/2015 г. те ще са обвързани от въведеното с нея задължение да подадат заявление до митническата администрация на всяка от държавите членки, където възнамеряват да използват информацията за ОТИ и/или ОИП. Не е необходимо исканата информация да бъде използвана впоследствие или пък получаването ѝ не задължава титуляря с извършване на действия, които изискват прилагането ѝ, най-малкото защото операцията, за която е необходима, може и да не се осъществи. На-

личieto на правен интерес се предполага и в рамките на производството по издаването на акт от митническите органи на съответната държава членка, доказването му не е необходимо. При това получаването на информация е насочено към използването ѝ за бъдещи операции, поради което представянето на доказателства за предстоящото им осъществяване нерядко би било невъзможно. Трябва обаче да се има предвид, че искането на информация не може да е самоцел. Презумпцията за съществуването на правен интерес от получаването на информация от заинтересованите лица, които са отправили искане до компетентните митнически органи, е оборима. Разпоредбата на чл. 33, параграф 1, алинея втора, буква б) МКС изрично предоставя право на запитания орган да не приеме подаденото заявление за такава информация, ако искането не е свързано с намерението за използването ѝ или друго намерение за използване на митнически режим. Във всеки момент митническите органи могат да поискат да бъдат представени допълнителни доказателства. На митническата администрация, компетентна да се произнесе по тези въпроси, е предоставена възможността да действа при условията на оперативна самостоятелност.

Липсата на необходимост от доказването на наличието на правен интерес трябва да се отличава от хипотезите, при които за издаването на решение от страна на митническите органи, което касае предоставянето на специализирана обвързваща информация, е необходимо посочването на други доказателства. Лицето, заявило издаване на индивидуален административен акт от митническите органи за предоставяне на специализирана обвързваща информация, трябва да представи всички данни и документация, необходими на тези органи, за да се произнесат. В противен случай заявлението може да не бъде прието или да се постанови неблагоприятен акт. Истинността на представените доказателства подлежи на проверка. Преди да пристъпи към издаване на акта, митническият орган е длъжен да направи пълна проверка и ако установи невярност или непълнота на доказателствата, той може да не приеме подаденото заявление или да откаже предоставяне на информацията.

Съгласно разпоредбата на чл. 23, параграф 3 МКС митническият орган има правомощие във всеки момент да обезсили, отмени или измени издадено от него благоприятно решение, ако то не съответства на митническото законодателство на ЕС, при спазване на изискванията в чл. 27 МКС. Този общ режим не намира приложение спрямо решенията за ОТИ и ОИП. Митническият орган на държава членка на ЕС не е обвързан да следва процедурата за обезсилване на благоприятно решение по чл. 27 МКС. Специалният режим за издаване на този тип решения предполага и специален режим за обезсилването им. В случай че бъде издаден благоприятен индивидуален административен акт за ОИ, въз основа на невярна или непълна информация, предоставена от заявителя, той може да бъде обезсилен, без изобщо да се изследва въпросът дали молителят е знаел, или според обстоятелствата е трябвало да знае, че информацията е невярна или непълна, или ако такъв акт не би могло да бъде издаден на основата на вярна или пълна информация или би бил различен (чл. 34, параграф 4 МКС). Митническите органи предприемат действие по обезсилване на решение за ОТИ или ОИП, ако установят невярност или непълнота на информацията, действайки при условията на обвързана компетентност, без да изследват причините за появата ѝ или субективното отношение на заявителя към верността или пълнотата на информацията.

При обезсилване на благоприятно решение, с което е предоставена обща обвързваща информация, трябва да бъде следван общият ред, което означава, че подлежат на обсъждане въпросите относно причините за непредоставяне от заявителя на изискуемите от закона доказателства и/или информация, които да обусловят постановяване на законосъобразен акт от митническия орган, наличието на знание или необходимост за знание за непълнотата или верността на представените доказателства и т.н. Митническите органи предприемат всяко от действията, които МКС изисква за обезсилване на благоприятно решение, изда-

дено по общия ред. Новата уредба на МКС не предвижда анализ на въпроса за наличие на правен интерес у заявителя при издаване на благоприятно решение за ОТИ или ОИП, когато пристъпва към обезсилването му. Митническият орган обезсилва такова решение при наличие на невярна или непълна информация, предоставена от заявителя, без изобщо да анализира съществуването на правен интерес нито към момента на издаване на акта, нито към този на обезсилването му. Специалната процедура е съкратена до степен, че наличието на невярна или непълна информация е въздигнато в юридически факт, при настъпването на който възникват правни последици, които са присъщи за обезсилване на благоприятно решение, издадено по общия ред, едва след осъществяване на сложен фактически състав. По този начин при настъпване на заложения в разпоредбата на чл. 33, параграф 3 МКС юридически факт, МКС „мълчаливо“ презумира наличието на всеки от другите юридически факти, които изграждат сложния фактически състав, чието завършване е необходимо, за да се обезсили благоприятно решение, издадено по общия ред. Ето защо, когато МКС не поставя изискване да се изследва въпросът за наличие на правен интерес от получаване на специализирана обвързваща информация, то е защото неговото наличие е правно ирелевантно не само към момента на подаване на заявлението, а и към момента на използването на предоставената информация, след като е възникнало основание за неговото обезсилване.

Облагоприятстващият индивидуален административен акт, издаден по общия ред, може да бъде изменен или отменен, ако едно или повече от условията за издаването му не са изпълнени или вече не се изпълняват, или титулярят му е заявил воля за това (чл. 28 МКС). Неизпълнението на поставените условия може да е резултат както от обективна невъзможност, така и в случаите, когато титулярят, обвързан с тях, е престанал да извършва действия или да бездейства във връзка с изпълнението им. Това означава, че обезсилването на облагоприятстващ индивидуален административен акт, издаден по общия ред, може да е резултат от неизпълнение на поставено условие или поето във връзка с изпълнението му задължение. Възложеното задължение или поставеното условие може да изисква еднократно действие или бездействие, или извършване на повтарящи се действия или бездействия за срока на обвързващата информация. Неизпълнението им може да доведе до отмяна или изменение на облагоприятстващия акт. Член 34, параграф 5 МКС предвижда решенията за ОТИ и за ОИП да се отменят в съответствие с чл. 23, параграф 3 МКС и чл. 28 МКС, като е изключена хипотезата, при която титулярят на решението може да поиска отмяната му. Невъзможността титулярят на решението да поиска отмяната му е лишена от правна логика, защото по този начин е игнорирана необходимостта му да се ползва от благоприятното решение. Отсъствието на необходимост напълно обезсмисля съществуването на индивидуален административен акт, чието предназначение е да я удовлетвори.

Въведена е идентичност между общия и специалния режим, но ако се обърне внимание, тя е само във връзка с отмяната на благоприятните решения за предоставяне на ОТИ и ОИП. За разлика от предвидената в чл. 28 МКС възможност за изменение на благоприятно решение, издадено по общия ред, при същите предпоставки, които могат да доведат до отмяната му, чл. 34, параграф 6 МКС императивно разпорежда, че решенията за ОТИ и ОИП не подлежат на изменение. Тази идентичност не е пълна, защото за разлика от благоприятните решения, издавани по общия ред, чл. 34 МКС предвижда и допълнителни специални основания за отмяна на решения за ОТИ или ОИП. Специалните основания са уредени поотделно в зависимост от това дали се отменя решение за ОТИ или ОИП.

Отмяната на благоприятно решение за ОТИ предвижда митническите органи, действащи при условие на обвързана компетентност, да постановят акт за отмяната му, когато предоставената обвързваща тарифна информация не може да бъде използвана, респ. да обвързва митническият орган и титуляря на решението. Тази промяна в съдържанието ѝ може да

се дължи на две основни причини, съгласно чл. 34, параграф 7 МКС. Първата е свързана с промяна в тълкуването на Комбинираната номенклатура на стоки, установена в Регламент (ЕИО) № 2658/87., а втората с промяна в тълкуването на всяка друга номенклатура, която се основава изцяло или частично на Комбинираната номенклатура или която добавя подразделения към нея и която е установена с разпоредби на Съюза, уреждащи специфични области с оглед на прилагането на тарифни мерки, свързани с търговията със стоки⁹.

Втората причина не е изчерпателно формулирана в МКС и дава възможност на митническите органи да извършат отмяна в други специфични случаи, без обаче да е посочено по какъв ред трябва да бъдат установени. В двата регламента по прилагане на МКС няма установени други специфични случаи за отмяна. Съгласно чл. 36 МКС Европейският парламент е делегирал на Комисията правомощието да определя кои са другите специфични случаи по смисъла на чл. 34, параграф 7, буква б) МКС и това тя може да извърши с приемане на делегиран регламент. Подобно решение е гъвкаво, но не особено подходящо с оглед на правната сигурност на титулярите на благоприятни решения за ОТИ. Във всеки момент Комисията, ако намери „достатъчно основания“, може да пристъпи към приемане на делегиран нормативен акт, с който да създаде специфично условие или условия за такава отмяна.

Отмяната на благоприятно решение за ОИП е възможно също при две специални предпоставки, втората от които съвпада с тази за отмяна на решение за ОТИ въз основа на специфичен случай, уреден с делегиран нормативен акт на Комисията. Поради тази причина няма да го анализирам повторно в последващото изложение. Първият специфичен случай за отмяна на благоприятно решение за ОИП възниква, когато предоставената вече информация за произход на стоки е несъвместима с решение на Съда на Европейския съюз, в което Съдът е приел друг или различен произход на стока от предоставения от митническите органи с благоприятното решение за ОИП. Митническите органи, действащи при условията на обвързана компетентност, са длъжни да отменят издаденото благоприятно решение за ОИП.

Отмяната на благоприятно решение се извършва с нов индивидуален административен акт, издаден от компетентния орган, който влиза в сила за адресата му след неговото уведомяване и има действие за в бъдеще.

Действайки при условията на обвързана компетентност, митническите органи на държава членка могат да допуснат продължено използване на акта за ОТИ или ОИП, който подлежи на отмяна. Тази възможност е обусловена от кумулативното наличие на три предпоставки.

Първата кумулативно изискуема от закона предпоставка се счита за настъпила при алтернативното наличие на някоя от следните хипотези. На първо място, отмяната на решението за ОТИ или ОИП, преди достигане на крайната дата за прилагането му, настъпва като резултат от предприети мерки от Комисията, които водят до промяна в тарифното класира-

⁹ За да се приеме, че е възникнала промяна в тълкуването, е необходимо тя да е настъпила като резултат от различно тълкуване на обяснителните бележки, посочени в чл. 9, параграф 1, буква а), второ тире от Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета от 23 юли 1987 г. относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа (1), считано от датата на тяхното публикуване в *Официален вестник на Европейския съюз*; различно тълкуване като резултат от такова извършено в решение на Съда на Европейския съюз, считано от датата на публикуване на диспозитива на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или различно тълкуване, което е настъпило като резултат от решения относно класирането, мнения за класиране или обяснителни бележки към Номенклатурата на Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките, приети от организацията, съставена от Конвенцията, с която се учредява Съвет за митническо сътрудничество, подписана на 15 декември 1950 г. в Брюксел, считано от датата на публикуване на съобщението на Комисията в серия „С“ на *Официален вестник на Европейския съюз*.

не на стоки, свързано с определянето на друга или различна позиция или под позиция съгласно разпоредбата на чл. 57, параграф 1 и 2 МКС. Предприетите в тази посока действия правят невъзможно прилагането на благоприятни решения за ОТИ или ОПИ, които противоречат на извършената промяна, защото ще бъдат незаконосъобразни, а законосъобразността на издадено благоприятно решение от митнически орган трябва да е константна през целия период на действието и използването му. Втората хипотеза е свързана с настъпването на идентичен резултат, при идентични правни последици, ако отмяната, преди крайния срок за прилагане на благоприятното решение за ОИП, е резултат от приемането на регламент или сключено споразумение от Съюза, което става приложимо на неговата територия, и това решение вече не съответства на въведеното ново законодателство, считано от датата на прилагането на регламента или споразумението. В тази хипотеза попада и решението за ОИП, което вече не съответства на Споразумението относно правилата за произход, установени в Световната търговска организация (СТО), или на обяснителните бележки, или на становище относно определен произход, прието с цел тълкуване на това споразумение, считано от датата на публикуването им в *Официален вестник на Европейския съюз*. Третата хипотеза обхваща основанията, предвидени в чл. 34, параграф 7 и 8 МКС, при наличието на които митническият орган пристъпва към отмяна на благоприятно решение за предоставяне на ОТИ или ОИП. Алтернативно изброените хипотези изчерпват първата от изискуемите от МКС предпоставки, чието кумулативно наличие води до продължаване на действието на благоприятно решение.

Втората кумулативно изискуема предпоставка е титулярят на решението да е обвързан от договори, които се основават на решението, подлежащо на отмяна поради наличие на някои от посочените по-горе предпоставки, като тези договори трябва да са сключени преди прекратяване на неговата валидност или преди неговата отмяна.

Третата кумулативно изискуема предпоставка изисква титулярят на благоприятното решение да изяви воля, като подаде заявление до компетентния митнически орган, който го е взел, в рамките на 30 дни от датата, на която то престава да бъде валидно или се отменя, като посочва количествата, за които се иска срок на удължено използване, и държавата членка или държавите членки, в които стоките ще бъдат митнически оформени в срока на продълженото използване. При кумулативното наличие на посочените три предпоставки компетентният митнически орган, действайки при условията на обвързана компетентност, продължава действието на благоприятното решение за ОТИ или ОИП за срок не по-дълъг от шест месеца.

При определяне на продължителността от времето, през което решението ще се прилага, въпреки че подлежи на отмяна или обезсилване, митническият орган действа при условията на оперативна самостоятелност и в рамките на законоустановения срок може да индивидуализира времетраенето му. Митническият орган се произнася с решение по удължаването на срока, като определя продължителността му в рамките на максимално установения в закона период от време.

При удължаване на срока по прилагане на решение, подлежащо на отмяна или обезсилване, преди изтичане на крайната му дата, митническият орган е длъжен да съобрази едно отрицателно условие, което изключва възможността за позитивното му волеизявление. Продължено прилагане ще е невъзможно, ако дадено решение е за ОИП и е издадено за стоки, които са предназначени за износ.

Наличието на друго, положително условие открива възможност пред митническият орган да определи по-дълъг срок на прилагане на подлежащо на обезсилване или отмяна благоприятно решение за ОИП или ОТИ, когато то касае продукти за внос или за износ, за които е бил предоставен лиценз, когато този лиценз е за срок по-дълъг от шест месеца. Само

при наличие на това положително условие срокът на продълженото прилагане може да бъде обвързан със срока, посочен в издадения лиценз.

Съгласно разпоредбата на чл. 5, параграф 2 и 3 ППМК (отм.) се използваха два термина, с които се обозначаваха лицата, които можеха да искат получаване на информация от митническите органи за прилагане на митническото законодателство. Лицето, което подаваше искането за представяне на информация, беше означено като молител. Разпоредбата на чл. 5, параграф 2 ППМК (отм.) влагаше различно съдържание, когато определяше кой може да бъде молител, в зависимост от това дали се иска представяне на обвързваща информация по тарифни въпроси, или по въпроси, свързани с произхода. Като молител за получаване на ОТИ се определяше лицето, подало искане до митническите органи за издаване на обвързваща тарифна информация, а като молител за получаване на ОИП лице, което има достатъчно основания да подаде и е подало искане до митническите органи за издаване на обвързваща информация за произхода.

Митническият кодекс на Съюза е възприел нов подход, като понятието молител е заменено със заявител, с което се означава лицето, подало заявление пред компетентен митнически орган за издаване на благоприятно решение. Очевидна е разликата между съдържанието на понятието „молител“ и „заявител“.

При издаване на благоприятно решение митническият орган действа преимуществено при условие на обвързана компетентност и решението му завършва сложния фактически състав, то е *condictio sine qua non*, и дава възможност на титуляря му да упражни правата, респ. да поеме задълженията, които са възникнали по силата на правната норма, защото отговаря на изискванията на закона за изпълнение на дейността, която предполага да разполага с благоприятно решение, издадено от митническият орган. Поради тази причина той заявява, че желае да се възползва от правата, респ. да поеме задълженията, които законът му е определил, защото отговаря на изискванията за това. Волеизявлението на митническият орган е обвързано с удовлетворяване на волята на заявителя, ако той е изпълнил определенията в МКС предпоставки и той се явява изпълнител, който осигурява прилагането на закона с издадения от него индивидуален административен акт. Действията му са в служба на заинтересованото лице, което не е обвързано да се „моли“ за прилагане на правната норма, а заявява своето право, което административният орган е обвързан от закона да удовлетвори. Разбира се, това не променя вертикалната структура на финансовото правоотношение и положението на активен субект в него на митническият орган, защото позицията му като такъв се определя от обема властнически правомощия, с които МКС го е обременил. Поради тази причина лицето, което иска издаване на благоприятно решение, е наречено в МКС „заявител“.

Когато определя кръга на лицата, които могат да заявят обвързваща информация, МКС изрично изисква наличието на правен интерес, независимо от вида на обвързващата информация. Изискването за наличие на правен интерес ясно личи в разпоредбата на чл. 33, параграф 1, втора алинея, буква б) МКС, където императивно е определено, че подаденото заявление не се приема, ако то не е свързано с намерение за използване на решение ОТИ или ОИП или друго намерение за ползване на митнически режим. В по-старата нормативна уредба съществуваше различие, въведено от Регламент 2454/93 г. на Европейския парламент и Съвета, съдържащ Правила за прилагане на Митническият кодекс на Общността (отм.) (ППМК), като бяха поставени завишени изисквания спрямо лицата, които можеха да искат издаване на ОИП, и по този начин ги поставяше в неравнопоставено положение с тези, които желаеха издаване на ОТИ. Законът даваше възможност за преценка от страна на митническите органи относно наличието на достатъчно основания за предоставяне на ОИП на молителите по реда на чл. 5, параграф 2, второ тире ППМК (отм.). На митнически-

те органи беше предоставена възможност да действат при условие на оперативна самостоятелност и да преценяват за наличието или липсата на изискуемата от закона предпоставка за достатъчност на основанията. Този подход беше непоследователен и в МКС е изоставен. За получаването на благоприятно решение за ОТИ или ОИП МКС не предвижда специфични изисквания, които да поставят в неравнопоставено положение заявителите. Съществуването на правен интерес, което изисква чл. 33, параграф 1, втора алинея, буква б) МКС, е възприето като достатъчна гаранция, като е поставено едно логично допълнително изискване за идентичност на стоките, за решенията за ОТИ, и идентичност на обстоятелствата, определящи придобиването на произход, за решенията за ОИП, ако заявлението се подава до митнически органи в различни държави членки.

Освен с понятието „заявител“, МКС борави и с друг термин, когато очертава кръга от лицата, които могат да бъдат адресати на благоприятно решение за ОТИ и ОИП. Съгласно чл. 33 МКС „титуляр“ на ОИТ и ОИП е лицето, на чието име се издава обвързващата информация. Очевидно нормативният акт прави разлика между заявител и титуляр на обвързваща информация. Тази разлика се крие в различното положение на заявителя и титуляря. Всъщност става въпрос за един и същи правен субект, който към момента на подаване на искането се означава като заявител, а след постановяване на акта от страна на компетентните митнически органи е определен като титуляр. Заявителят е лицето, което иска или от чието име се иска издаване на обвързваща информация, а титуляр е субектът – адресат на акта, овластен да ползва обвързващата информация.

Искането за представяне на обвързваща информация може да бъде извършено при условията както на пряко, така и на косвено представителство, с тази разлика, че при косвеното представителство титулярят на информацията ще се окаже косвеният представител, който не би могъл по силата на отношенията си с косвено представлявания да прехвърли резултата от получената обвързваща информация така, че неин титуляр да стане косвено представляваният. Причината за тази невъзможност произтича от разпоредбата на чл. 33, параграф 2 МКС. Тя определя, че митническите органи са обвързани с предоставената информация единствено спрямо нейния титуляр, а титулярят ѝ спрямо митническите органи, считано от датата на получаването на благоприятното решение. При косвеното представителство негов адресат е косвеният представител, който се явява заявител, искащ предоставянето на обвързваща информация, доколкото той действа от свое име за чужда сметка. Титуляр на подобна информация може да бъде само заявителят, който иска или от името на когото се иска издаването ѝ. На практика това означава ограничаване на възможността при условията на косвено представителство да се иска получаване на обвързваща информация, доколкото същата не може да бъде използвана от косвено представлявания лично в качеството му на неин титуляр.

Заявител, съответно титуляр на акта, може да бъде и повече от едно лице, т.е. може да бъде подадено общо заявление от няколко лица, респ. да бъде издадено едно решение, в което да се индивидуализират няколко титуляри. Благоприятният акт или отказът да бъде издаден такъв може да се постанови само по отношение на някое от лицата, които отговарят или не на изискванията за издаването му. Благоприятният акт с няколко адресати може да бъде отменен само по отношение на лицето, което не е изпълнило задължение, наложено по силата на това решение. В подкрепа на гореизложеното можем да посочим разпоредбата на чл. 5, параграф 1, точка 35) МКС, където е дадена легална дефиниция на понятието „титуляр на режим“. Като такъв е определено лицето, което подава митническата декларация или от името на което се подава тази декларация, или лицето, на което са прехвърлени правата и задълженията по определен митнически режим. Както вече отбелязахме, прехвърлянето на правата по учреден митнически режим следва прехвърлянето на правата вър-

ху стоката, което е обект на митническия режим. При издаване на благоприятно решение за ОТИ или ОИП обвързващата информация би имала отношение към внасяне или изнасяне на стоки за в бъдеще, преди още същите да са били поставени под заявен митнически режим. Поради тази причина понятието „титуляр на режим“ не би могло да има отношение към титуляря на благоприятно решение за ОТИ или ОИП. *Per argumentum a contrario*, след като няма изрична нормативна уредба, титулярят на решение за ОТИ или ОИП, при косвено представителство, не би могъл да прехвърли придобитите права на косвено представлявания, но би могъл да прехвърли правата по учреден митнически режим за стока, въз основа на получената ОТИ или ОИП, на косвено представлявания.

Административният акт, с който се произнася митническият орган, е решение. По силата на чл. 4, параграф 5 МК (отм.) „решение“ е всеки административен акт, издаден от митническите органи, отнасящ се до митническото законодателство, с който се извършва произнасяне по конкретен случай, като този акт има правни последици за едно или повече определени или определяеми лица. Сходно е понятието за „решение“ и към приложимата в настоящия момент определителна норма на чл. 5, параграф 1, точка 39) МКС. Понятието в новия МКС също *inter alia* включва обвързващата информация по смисъла на чл. 33 МКС. Възможността да бъде издадено общо решение по отношение на няколко заявителя или титуляри не променя характеристиката му на индивидуален административен акт, защото в рамките на един благоприятстващ акт или отказ да бъде издаден такъв са обективирани два, три или повече индивидуални административни акта.

Решението за издаване на ОТИ и ОИП се извършва по реда на МКС, за разлика от отменения МК (отм.), който предвиждаше това да се случва по националното законодателство на всяка държава членка на ЕС, чиято митническа администрация е сезирана. По смисъла на чл. 21 АПК¹⁰ то е индивидуален административен акт, което означава, че трябва да отговаря на изискванията за законосъобразност на тези актове.

Решението се издава от компетентния орган в писмена форма. „Предписаната от закона форма на акта като условие за неговата валидност се свързва с идеята за установяване на една автоматична гаранция за законосъобразното му издаване.“¹¹ Производството по издаване на решението също представлява своеобразна автоматична (формална) гаранция за законосъобразността му¹². Издаването на акта предполага сезиране на митническия орган.

В чл. 33 МКС няма формулирано изрично изискване решението да е мотивирано, т.е. да съдържа фактическите и правните основания за издаването му, когато с него се отхвърля искането или то е неблагоприятно за неговия адресат. Доколкото чл. 33 и сл. МКС, относими към издаване на решения за ОТИ или ОИП, съдържат уредба, която е установена от европейския законодател в отклонение на общия режим за издаване на решения от митническия орган, приложение ще намери чл. 22, параграф 7 МКС, който императивно разпорежда, че всяко решение, което е неблагоприятно за заявителя, трябва да бъде мотивирано и в него трябва да се посочва правото за обжалване. Липсата на мотиви лишава горестоящия административен орган и/или съда от възможността да прецени какви са били съображенията за издаване на акта, както и законосъобразността му. Поради тази причина липсата на мотиви се явява самостоятелно основание за отмяна на акта. Фактическите и правните основания трябва да бъдат последователно и логично изложени. Не може адресатът на

¹⁰ Административнопроцесуален кодекс (АПК), Обн., ДВ, бр. 30 от 11 април 2006 г., последно изм., ДВ, бр. 102 от 23 декември 2022 г.

¹¹ Вж. Дерменджиев, Ив., Д. Костов, Д. Хрусанов. (2012). *Административно право на Република България. Обща част*. София: Сиби, 150.

¹² Пак там, 148–151.

акта да се поставя в невъзможност да го осмисли и да вникне в съдържанието му. Противоречивите мотиви могат да създадат погрешна представа за действителната воля, заложената в акта. Държавната администрация е създадена, за да обслужва адресатите на административноправните норми, поради което и актовете, издавани от нея, трябва да ги улесняват, независимо от това дали се създават права или задължения, или се засягат права или законни интереси. При обжалване на постановленията по административен и съдебен ред митническите органи са тези, които ще трябва да докажат, че фактическите констатации, направени от тях, са верни.

Решението за ОТИ и ОИП трябва да бъде съобразено с материалноправните изисквания на МКС и „митническото законодателство“¹³ на ЕС. Липсата на съответствие между закона и индивидуалния административен акт всякога е основание за отмяната му. Целта на това изискване е да не се допусне възникването на правоотношения, които могат да доведат до противоречие с материалноправната норма¹⁴. В противен случай индивидуалният административен акт води до прекъсване на връзката между правната норма и нейния адресат, до създаване на положения, несъществуващи в рамките на закона. Затова административен акт, който е лишен изцяло от законова опора, не е издаден нито въз основа на закона, нито въз основа на подзаконов нормативен акт, а същевременно засяга правата на своите адресати, е нищожен (р. 101–69–III н.о.)¹⁵.

Решението за ОТИ и ОИП трябва да бъде съобразено и с целта на нормативния акт, в изпълнението на чиито разпоредби е издадено. Крайната цел, преследвана от нормативните актове, действащи в сферата на митническото право, е да бъдат изпълнени митническите формалности, и когато това води до възникване на митническо задължение, да се извърши обмитяването на внасяните стоки, респ. изнасяните на и от митническата територия на Съюза с мита и косвени данъци, както и да се осигури регулярно постъпление на парични средства в държавния, респ. Европейския съюзен бюджет. Ако актът бъде издаден с друга цел, различна от законоустановената, е налице порокът „превратно упражняване на власт“. При това този порок може да доведе както до унищожаване, така и до нищожност на административния акт. В тази насока К. Лазаров правилно отбелязва, че: „Ако преследваната с административен акт цел, различна от законоустановената, не би могла да се постигне с никакъв акт, нито на същия, нито на който и да е друг орган, налице е нищожност. Ако, напротив, тази цел би могла да се постигне с друг акт, при други фактически и правни условия и предпоставки, налице е унищожаване“¹⁶.

Съгласно разпоредбата на чл. 33, параграф 2 МКС ОТИ или ОИП са обвързващи за митническите органи пред титуляря на информацията само във връзка с тарифното класиране или определянето на произхода на стоките, както и само за стоки, за които са извършени митническите формалности след датата, на която е предоставена информацията за тях. С издадената обвързваща информация митническите органи на съответната държава едностранно се задължават по отношение на адресата на акта, че при внос или износ на стоките, изрично индивидуализирани в решението, тарифното им класиране или определянето на произхода им ще бъде извършено съгласно посоченото в решението за ОТИ или ОИП. Митническият орган дължи изпълнение на обвързаностите, които е поел, единствено спрямо титуляря.

¹³ За понятието „митническо законодателство“ вж. чл. 5, параграф 1, точка 2) МКС.

¹⁴ Пак там, 277–278.

¹⁵ *Съдебна практика на Върховния съд на НР България, наказателна колегия, 1969.* (1970). София: Наука и изкуство, 76.

¹⁶ Вж. Лазаров, К. (1998). *Недействителност на административните актове.* София: Феня, 40.

На второ място, издадената от митническите органи обвързваща информация е относима само за изрично индивидуализираните в акта стоки. Всеки пропуск или разминаване между описанието, съдържанието, особеностите и т.н. на представената за извършване на митническите формалности стока, която е индивидуализирана в решението, води до изключване от приложение на обвързващата информация. Титулярят на решение за ОИ е длъжен да го представи пред митническите органи, те също са длъжни да изискат представянето му, ако установят, че такова е издадено и че митническите формалности се извършват спрямо стоки, посочени в решение за ОТИ или ОИП. Прилагането на обвързващата информация може да бъде извършено на територията на всяка държава членка, независимо че издаването ѝ може да е извършено от компетентен орган на друга държава членка на ЕС.

На трето място, предоставената информация може да се ползва само от нейния титуляр. Други лица, независимо от това дали внасят идентични или сходни стоки, не могат да ползват реда за тарифно класиране или определяне на произхода за стоката, индивидуализирана в акт на митническите органи¹⁷. Титулярят на ОИ е длъжен да представя всички допълнителни доказателства, които митническите органи са изискали за установяване на идентичност между стоката, описана в решението, и тази, спрямо която се осъществяват митническите формалности. Действайки при условията на оперативна самостоятелност, органите на съответната митническа администрация имат право да откажат прилагане на обвързващата информация, ако не получат убедителни доказателства относно идентичността на стоките. Прилагането на обвързващата информация е възможно единствено при установяване на пълна идентичност между декларираната за поставяне под даден митнически режим стока и индивидуализираната в акта на митническия орган. В противен случай определянето на тарифното класиране или произхода се извършва по общия ред, приложим за всяка друга стока, продукт или материал.

Преценката при оперативна самостоятелност от митническите органи приключва в момента на установяване на пълна идентичност между стоките, спрямо които предстои да се приложат митнически формалности, и тези, изрично посочени в решението за издаване на обвързваща информация. Установяването на пълна идентичност води до възникване на задължение за митническите органи да извършат тарифно класиране или да определят произход на дадена стока в съответствие с решението. Действайки при условията на обвързана компетентност, митническите органи не могат да откажат прилагането на обвързващата информация. Тя е задължителна за тях и изпълнението на предварително определения ред за тарифно класиране или произход на дадена стока е условие за законосъобразност на извършените от тях действия. Противното е нарушение на закона, доколкото разпоредбата на чл. 33, параграф 2 МКС въвежда правилото за задължителност на обвързващата информация за митническата администрация на всяка от държавите членки пред титуляря на решението. Незачитането ѝ е нарушение на материалния закон, което е основание за отмяна на актовете, издадени във връзка с определянето на тарифно класиране или произход на стоките в отклонение от предоставената обвързваща информация.

¹⁷ В този смисъл вж. Решение на Съда от 7.04.2011 г. по дело C-153/10 г. В т. 3 от диспозитива на решение Съдът отбелязва, че митническите органи биха могли да използват обвързващата информация, дадена на трето лице, например при тарифното класиране на дадени стоки. Това обаче, както изрично отбелязва СЕС, не бива да дава основание на третото лице да приема, че тези органи са обвързани с прилагането на тази информация. Изводът, който се налага, е, че по преценка на митническите органи, т.е. действайки при условията на оперативна самостоятелност, те могат да приложат данните от обвързващата информация, издадена в полза на трето лице, за всеки внос на стоки, по отношение на който приемат, че тази информация е приложима. Това означава, че ограничението за използването на обвързващата информация е относимо единствено към нейния титуляр, а не и към издателя ѝ.

По въпросите за определяне на тарифно класиране или произход на стоките в несъответствие с предоставената обвързваща информация митническият орган, който е отказал да я зачете, се произнася също с решение, с което определя тарифното класиране или произхода на стоката в отклонение от претендираното от титуляря на решението за ОТИ или ОИП. Това решение е индивидуален административен акт и също подлежи на обжалване по реда на АПК. В зависимост от особеностите на конкретния случай на титуляря на такава информация може да бъде наложено и административно наказание.

По силата на чл. 33, параграф 3 МКС решенията за ОТИ или ОИП са валидни за срок от три години. Срокът се изчислява от датата, на която решението поражда действие. Въпросите, засягащи случаите, в които обвързващата информация престава да е валидна, ще бъдат разгледани по-долу. Действието на решението за ОТИ и ОИП се простира на митническата територия на целия ЕС, независимо от коя от митническите администрации на отделните държави членки може да е издадено. Решението е обвързващо за митническите органи по отношение на адресата му само за стоките, за които митническите формалности са извършени след датата, на която то е породило действие. Това означава, че всички стоки, за които е извършено тарифно класиране или е определен произход преди датата на влизане в сила на решението, обвързващата информация, съдържаща се в него, не може да бъде противопоставена на митническите органи. Същото важи и за стоки, спрямо които се извършват митнически формалности, но тарифното им класиране или определянето на произхода им вече е приключило. Различието в тарифното класиране или определянето на произхода преди и след издаването на обвързващата информация не води до незаконосъобразност на решението на митническият орган, което, макар и да противоречи на обвързващата информация, е взето преди влизането в сила на акта, с който е предоставена. Това е така, защото обвързващата информация има единствено действие за в бъдеще. Решението се издава в полза на титуляря на информацията и като благоприятстващ индивидуален административен акт влиза в сила в момента на получаването му. Когато искането за постановяване на решение за ОТИ или ОИП е подадено от две или повече лица, издаването му само по отношение на някои от тях не пречи същото да влезе в сила в момента на получаването му от адресатите. Както вече бе посочено, изправени сме пред обединяване в едно решение на два или повече индивидуални административни акта, поради което като благоприятстващ акт всеки от тях влиза в сила по отношение на титуляря си към момента на уведомяването му. Заявителите, чието искане е останало неудовлетворено, имат право да обжалват получения отказ по общия ред, което не препятства влизането в сила на решението за адресатите, чието заявление е било уважено.

Правната възможност обвързващата информация да се предоставя от определени по реда на МКС митнически органи на отделните държави членки може да доведе до постановяването на противоречиви актове – решения, които за идентични стоки да предоставят обвързващи правила, намиращи се в противоречие помежду си. Органите от държавите членки, които са оправомощени да издават обвързваща информация, са длъжни след получаване на съгласие от молителите да предоставят получената във връзка с издаването на решение информация, за да бъде включена в база данни на Комисията, в това число и данните от ОТИ и ОИП, включително снимки, чертежи, брошури и др., които да бъдат публично разпространени чрез интернет, с изключение на информацията, която молителят е определил като поверителна. Съгласно чл. 12 МКС информация, която по своята същност може да бъде определена като поверителна или която е подадена на поверителна основа, води до възникване на задължение за спазване на професионална тайна от страна на органите, които имат правомощието и задължението да я съхраняват, използват и разпространяват. Компетентните власти нямат правомощие без изричното разрешение на лицето или

органите, които я предоставят, да разрешават достъп до нея. Предаването на информация е осъществимо, когато компетентните власти на държава членка са задължени да направят това в съответствие с действащите разпоредби, особено когато се засягат юридически произведения, в които изследването на разполагаемата информация е необходимо за постановяване на правилен акт.

Противоречието в обвързващата информация може да засяга тарифното класиране на дадени стоки, когато става въпрос за ОТИ, или пък определянето на различен произход на стоки, които попадат в една и съща тарифна позиция и чийто произход е определен в съответствие с едни и същи правила за произход и са получени по един и същи производствен процес. Подобно разминаване и несъответствие в обвързващата информация е недопустимо, доколкото то води до преодоляването на митническо задължение в различен размер. При условията на Митническия съюз и с оглед на прилагането на Общата митническа тарифа в рамките на ЕС подобен резултат е неприемлив. Ето защо е необходимо създаването на нарочни правила, които да съдържат механизъм за преодоляване на подобни недостатъци.

Правомощията по решаване на случаи с издаване на противоречива обвързваща информация в рамките на ЕС са предоставени на Комисията, която служебно или по инициатива на представител на държава членка вписва въпроса в дневния ред на първото заседание на Комитета по МКС, който следва да го включи в дневния си ред и да го обсъди най-късно в първото предстоящо заседание. След обсъждането му Комитетът по МКС предоставя становище по поставения въпрос, въз основа на което Комисията с решение за изпълнение по реда на чл. 291 ДФЕС обявява за невалидна обвързващата информация, предоставена от компетентните органи на държави членки. Този акт на Комисията има за цел да осигури гаранция за еднаквото прилагане на законодателството на ЕС в сферата на митническото право, така че адресатите на правните норми да получават вярна и еднозначна информация, която да не пречатства, а да улеснява приложението на митническото законодателство и в частност спазването на митническите формалности при внасяне и изнасяне на стоки на и от територията на ЕС.

Решението на Комисията е задължително за изпълнение от лицата или държавите, до които е отправено, и влиза в сила след публикуването му в Официалния вестник на ЕС. В него се индивидуализират стоките, продуктите или материалите, за които е издадена съответната обвързваща информация. Решението за изпълнение на Комисията не отменя издадената обвързваща информация. Това може да бъде сторено единствено от органа, който е издал такава. Обезсилването на информацията означава нейната неприложимост с оглед на разпоредбите на митническото законодателство на ЕС и невъзможност за позоваване на нея. Комисията като орган на ЕС няма правомощие да отменя актове, издадени от компетентни митнически органи на държави членки. Тези органи по силата на разпоредбите на ДФЕС са длъжни да приведат в изпълнение решението за изпълнение на Комисията, което означава, че единственото възможно решение е да се извърши отмяна на облагодетелстващия индивидуален административен акт, с който е предоставена обвързващата информация.

До извършването на отмяната обвързващата информация не се прилага с едно изключение. Съгласно чл. 34, параграф 9, трета алинея МКС на титуляря следва да се даде възможност в рамките на определен период от време да се позовава на ОТИ или ОИП, която вече не е валидна, за което той трябва да уведоми компетентния орган на държавата членка и по отношение на него да бъде издадено решение за удължено използване на ОТИ или ОИП. Титулярят на това решение подава заявление до митническите органи, които са взели решението, в рамките на 30 дни от датата, на която то престава да бъде валидно или се отменя, като посочва количествата, за които се иска срок на удължено използване, и държава-

та членка или държавите членки, в които стоките ще бъдат митнически оформени в срока на продълженото използване. Този митнически орган взема решение за удълженото използване и уведомява титуляря незабавно и най-късно в рамките на 30 дни от датата, на която е получил цялата необходима информация, за да може да вземе това решение. Упражняването на това право от титуляря на обвързващата информация е поставено в зависимост от кумулативното наличие на определени предпоставки, които вече анализирахме по-горе. При тяхното наличие е предвидена законова възможност да се прилага обвързваща информация, която противоречи на митническото законодателство на ЕС, макар и обезсилена. Подобен подход е отстъпление на законодателя, извършено в интерес на титуляря на такава информация. До известна степен това е оправдано, защото титулярят на благоприятно решение за ОТИ или ОИП е добросъвестен и обезсилването им не следва да влече неблагоприятни правни последици в тежест на пасивния субект по митническото правоотношение. Видно от изискуемите от закона предпоставки, при наличието на които е възможно приложение на обезсилена обвързваща информация, целта е да се защитят търговските интереси на титуляря. Разбира се, тази защита не може да продължи безкрайно, поради което и срокът на приложението ѝ е ограничен и не зависи от срока, за който са сключени обвързващи търговски договори за покупката или продажбата на въпросните стоки въз основа на обвързващата информация преди приемането на мярката. Въпросът, който възниква, е ако срокът на тези договори е по-кратък от законно определения за приложение на обезсилена обвързваща информация, това означава ли, че титулярят ѝ може в рамките на установения от МКС срок да сключи до изтичането му и нови търговски договори. Отговорът на този въпрос трябва да бъде отрицателен. Шестмесечният срок, определен от МКС, се прилага в максималния му размер само ако сключените обвързващи търговски договори са с по-дълъг или равен на този срок период. В противен случай приложението на временната мярка е до изтичане на срока на обвързващите търговски договори.

Библиография

- Ангелов, А. С. (1970). *Финансово право*. София: Наука и изкуство.
- Кучев, С. (1998). *Митническо право*. София: ЕА.
- Кучев, С. (1983). *Финансово право на Народна република България*. София: УИ „Св. Климент Охридски“.
- Сандровский, К. К. (1971). *Таможенное право. Общая часть*. Киев: Киевский государственный университет.
- Симеонов, А. (2000). Издаване и обжалване по административен ред на постановленията за принудително събиране на публични държавни вземания, издавани от митническите органи. *Съвременно право*, № 6, 18–29.
- Симеонов, А. (2009). Последващ контрол на декларирането по чл. 84 и сл. от Закона за митниците. *Съвременно право*, № 5, 32–55.
- Симеонов, А. (2011). Източници на митническото право. Правна характеристика на „митните сборове“. Мита и такси с равностоен ефект. Възникване на митническото задължение. Длъжник по митническото правоотношение. *Бюлетин на Асоциацията на прокурорите в България*, № 2, 50–102.
- Berr, C., H. Trémeau (2004). *Le droit douanier: communautaire et national*, 6. éd. Paris: Économica.
- Bienvenu, J. J. (1987). *Droit fiscal*. Paris: Presses universitaires de France.

Dubroff, H. (1979). *The United States Tax Court: An Historical Analysis*. Chicago: Commerce Clearing House.

Lachaume, J. F. (1989). *Droit administrative*. Paris: Presses universitaires de France.

Meyer-Landrut, A. (1990). Die neue Rechtsprechung des europäischen Gerichtshofes zu Ursprungsfragen. In: *Recht der internationalen Wirtschaft*.

Renoue, J. C. (1989). *La douane*. Paris: Presses universitaires de France.

Vander Schueren, P. (1991). Customs Classification: One of the Cornerstones of the Single European Market, but One which Cannot Be Exhaustively Regulated. *Common Market Law Review*, No. 4, 855–875.

Waer, P., E. Vermulst (1990). *De toepassing van algemene oorsprongsregels in de Europese Gemeenschap: een probleemschets naar aanleiding van het Brotherarrest, S.E.W. [Sociaal-economische wetgeving]*. Meeuwen: Kluwer.

DECISIONS RELATED TO BINDING INFORMATION ISSUED UNDER THE UNION CUSTOMS CODE

Atanas Simeonov¹⁸

Abstract: The research covers the issues related to the procedure for issuing decisions concerning binding information by the customs authorities of the Member States in the European Union. There is currently no in-depth elaboration on these issues. The legal framework is new and the practice of the administrative authorities competent to issue acts implementing the customs legislation reveals uncertainty and not yet good knowl-

edge of it, which undoubtedly leads to contradictions in the judicial resolution of legal disputes. The study is part of a larger study related to the administrative services provided by the customs administrations of the EU Member States and aims to clarify and analyse the issues at stake.

Keywords: binding information, customs authorities, customs legislation, acts implementing customs legislation

---

¹⁸ Doctor of Law, Associate Professor at the Faculty of Law of Sofia University “St. Kliment Ohridski”, e-mail: atsimeonov@abv.bg.